

Féilire agus Féasta

Féilire

Dáta	Féile	Soiscéal
1ú Deire Fómhair 2025	Naomh Treasa na Linbh Íosa	Lúcás 9: 57-62
2ú Deire Fómhair	Aingeal Caomhnóra	Matha 18:1-5
3ú Deire Fómhair	Columba Marmion, Beannaithe	Lúcás 10:13-16
4ú Deire Fómhair	Naomh Proinsias Assisi	Lúcás 10:17-24
5ú Deire Fómhair	27 Domhnach Am Gnáth	Lúcás 17:5-10
7ú Deire Fómhair	Lá Fhéile Muire an Choróin Mhuire	Lúcás 1: 26-38
9ú Deire Fómhair	Naomh Eoin Henry Newman	Lúcás 11: 5-13
11ú Deire Fómhair	Naomh Eoin XX111 (Pápa)	Eoin 21:15-17
11ú Deire Fómhair	Naomh Canice	Lúcás 11: 27-28
12ú Deire Fómhair	28 Domhnach Am Gnáth	Lúcás 17:11-19
15ú Deire Fómhair	Naomh Treasa Avila	Lúcás 11:42-46
16ú Deire Fómhair	Naomh Mairéad Máire	Lúcás 11:47-54
16ú Deire Fómhair	Naomh Gall	Lúcás 11:47-54
18ú Deire Fómhair	Naomh Lúcas	Lúcás 10:1-9
19ú Deire Fómhair	Domhnach an Misin	Lúcás 18:1-8
22ú Deire Fómhair	Naomh Eoin Pól 11 (Pápa)	Lúcás 12:39-48
25ú Deire Fómhair	Naomh Thaddeus Mac Carrthaigh	Lúcás 13:1-9
26ú Deire Fómhair	30 Domhnach Am Gnáth	Lúcás 18:9-14
27ú Deire Fómhair	Naomh Otteran	Lúcás 13:10-17
28ú Deire Fómhair	Na Naomh Simon agus Iód	Lúcás 6:12-19
29ú Deire Fómhair	Naomh Colman	Lúcás 13: 22-30
31ú Deire Fómhair	Naomh Dominic Ó Coileáin	Lúcás 14:1-6
31ú Deire Fómhair	Guí na hOíche do na Naomh Uile	

Nóta faoin gCoróin Mhuire in Mí Deire Fómhair

Le linn mhí Dheireadh Fómhair, cuirimid romhainn go speisialta urnaí a dhéanamh leis an Coróin Mhuire. Dúshlán do Dheire Fómhair an Choróin Mhuire Naomh Mhuire a ghuí.

"Tríd an Choróin Mhuire, treoraíonn Mhuire sinn níos cóngaraí do Íosa."

Guigh deicéad in aghaidh an lae ar feadh seachtaine –

Féach Treorlínte Deicéad in aghaidh an lae do Dheire Fómhair.

Is am iontach é mí an Deireadh Fómhair chun druidim gar do Mháthair Naofa trína bheith ag guí an deicéad.

Ceiliúrann an Eaglais Chaitliceach na Féilte seo i Mí Deire Fómhair 2025.

Naomh Treasa ó Lisieux (1873-1897) Féasta: 1ú Deire Fómhair

Naomh Treasa ó Lisieux - Fuair Mairéad Francois Thérèse Martin bas sa mhainistir Carmel, i Lisieux ar 30 Meán Fómhair 1897. D'fhógair an Pápa Eoin Pól II í mar dochtúir na hEaglaise i 1997. Naomh Patrún na misin, na bláthadóirí, na heachtránaigh agus an Fhrainc.

Theastaigh Naomh Thérèse de Lisieux (1873-1897) le bheith Carméilíte ag aois óg. I rith a saoil ghearr mar Chaitliceach, thug sí a lán do na rudaí a dtug sí '*a bealach beag*' chun naofa. Bhí a croí lán de ghrá agus bhí muinín aici as Dia. Nuair a fuair Thérèse bás, ní raibh sí ach fiche ceathar bliana d'aois.

Cad é an ceacht a féidir linn a fhoghlaim ó Naomh Thérèse?

Chónaigh sí a saol le simplíocht linbh. Trí í féin a chomhoibriú go hiomlán le grá Dé, d'fhoghlaim sí **"Gach rud a dhéanamh, beag beann ar cé mhór nó cé chomh beag, le grá mór"**. Is é **'Bealach beag'** Naomh Thérèse an cosán d'fhírinne na leanbh agus grá. Chreid sí nach bhfaightear naofaíocht i gcomhair neamhghnácha ach i ndéanamh rudaí beaga le grá mór. Cuireann a spioradáltachta ina háit orainn simplíocht, aoibhinníocht, agus muinín i ngrá dhílis Dé a ghabháil.

Tá Naomh Thérèse de Lisieux ar cheann de na naoimh tábhachtach na misin, ní mar gheall ar gur chuimhnigh sí ar áit ar bith, ach mar gheall ar a grá speisialta do na misin agus toisc gur ghuigh sí go leor do na misinéirí. Is chuimhneachán é seo do gach duine againn a mhothaíonn nach féidir linn aon rud a dhéanamh, go bhfuil na rudaí beaga a dhéantar le grá a dhéanann difríocht agus go bhféadfadh, cosúil le Naomh Thérèse, guí a dhéanamh do na misin agus do na misinéirí.

Aingeal Coimhdeachta- Féasta: 2ú Deire Fómhair

Urraimid do na nAingil Coimhdeachta ag cuardach ár cosaint leanúnach.

Abair nó Léigh an Paidir seo don Aingeal Coimhdeachta.

A Aingil dhil Dé, cuir mé faoi do smacht, mar d'ordaigh Mac grámhar Dé ina reacht. Seas le mo thaobh gach am den lá. Soilsigh is Cosain is Seol mé slán. Áiméan. (Sraith I nGrá Dé)

Is lá é lá na nAingeal Coimhdeachta a dhéanann iarracht a aithint na rólta cosanta atá ag Aingil Choimhdeachta inár saol. Tá creideamh na hEaglaise i n-aingeal Choimhdeachta bunaithe ar mhúineadh Íosa. (Matha 18: 10)

Columba Marmion (1858-1923), Beannaithe Feast: 3ú Deire Fómhair

Ba é Íosaef a ainm baiste. Rugadh Columba Marmion i 1858 agus bhí sé órdaithe mar shagart i Róimh i 1881. D'fhreastal sé mar shagart i paróiste Dún Droma, agus ansin mar ollamh i gColáiste Crois Naofa, Clonliffe. Sula ndeachaigh sé isteach i Mainistir Maredsous, sa Bheilg, i 1886, toghadh é mar Aibíteir, agus fuair sé a bheannacht aibíteireach ar 3 Deireadh Fómhair 1909.

Fuair sé bás ar 30 Eanáir 1923. Tá a thrilóg ann mar chuid de na oibreacha spioradálta is mó tionchar ón 20ú aois, ag cothú shaol na nginiúna, sagart, deirfiúracha Reiligiúnach agus manaigh. D'éirigh a shaothair, a litreacha agus a laethanta sprioc a bhaint amach sa saol: daoine a thabhairt chuig Dia agus Dia a thabhairt do dhaoine. Rinneadh Beannaithe de i Róimh ar 3 Meán Fómhair 2000.

Naomh Proinsias Assisi: Féasta: 4 Deireadh Fómhair

Bhí grá ag Naomh Proinsias Assisi don nádúr agus bhí meas aige ar gach uile rud beo, toisc gur chruthaigh Dia iad. Ghlac sé leis an ngrian agus an gealach mar a bhráthair agus a dheirfiúr, Bráthair Grian agus Deirfiúr Ghealach. Chonaic sé eangaigh (fingerprint) Dé i ngach duilleog. D'fhás sé aníos sa bhaile Assisi sna cnoic Iodáile. Bhí grá ag Proinsias don saol agus bhí a lán cara aige. Bhí a athair agus a mháthair bródúil as a mac a bhí á mholadh ag gach duine. Mar sin féin, ní raibh sé seo sásúil do Proinsias. Theastaigh uaidh a shaol a thabhairt ar shlí eile. Nuair a bhí sé fiche bliain d'aois, shocraigh sé dul san arm. Níor shásaigh sin é ach, mar sin,

chuaigh sé i dtreo an-difriúil. Thosaigh sé ag baint leis na saothair carthanachta. Thug sé cuairt ar ospidéal, thug sé aire do chách nach raibh aon duine ag tabhairt aire dóibh, agus thug sé airgead agus éadaí do na daoine ar an mbóthar. Bhunaigh sé ord ar a dtugtar na Franciscanaigh. Is é an t-ord Franciscach ceann de na hoird is mó a bhfuil san Eaglais Caitliceach Rómhánach. Tá eolas ar Naomh Proinsias mar gheall ar a ghrá don nádúr, go mórmhór na hainmhithe.

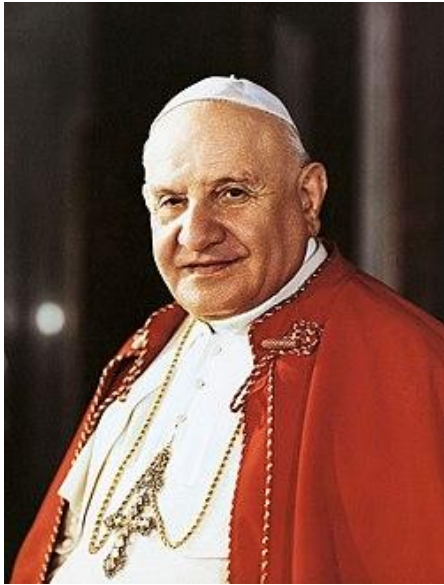
Is é an litir eagnaíochta atá i gceist le hlóga na hAthair, 'Laudato Si': Ar Tacaíocht dár dTeach Comhchoiteann, ainm a cuireadh ar an gcanticle nó ar an amhrán onóracha atá ar siúl maidir le cruthú, a chum an Naomh Proinsias. Nuair a dhéanaimid machnamh ar Laudato Si' agus ár nglao chun aire a thabhairt do chruthú Dé, is féidir linn an saol agus na focail atá ag Naomh Proinsias de Assisi a chur i gcuimhne. Is féidir linn cuimhneamh freisin nach gciallaíonn sé seirbhís Dé a dhéanamh le gníomhartha móra. Is féidir linn seirbhís Dé a dhéanamh trí bheith buíoch as na rudaí maithe a thug sé dúinn. Cosúil le Naomh Proinsias, ba chóir dúinn bealaí a chuardach chun ár gcuid tallann a úsáid i seirbhís Dé agus a chéile. Thuig sé go raibh an bronntanas is fearr is féidir linn a thabhairt do Dhia ná an bronntanas féin.

Naomh John Henry Newman (1801-1890) Féasta: 9ú Deire Fómhair 2025

Rinne an Pápa Benedict XV Beannaithe de John Newman i bPáirc Cofton, Birmingham ar 19 Meán Fómhair 2020. Bronnadh an teideal 'Naomh' ar John Newman, Beannaithe, ar 13 Deireadh Fómhair 2029. Is é 9 Deire Fómhair a chomórann an Eaglais an naomh nua seo, an comóradh a bhí ar a heaglaiseacht san eaglais Caitliceach ar 9 Deireadh Fómhair 1845.

Tá eaglais na hÉireann go domhain ar an eolas faoi ghradam gan aoibhinn Naomh John Henry, clár na scoile, a chreidimh deimhin, agus grá domhain don Tiarna. Ta nasc aige le hÉireann. Cé nach raibh a thionscadal le bunú Ollscoil Chaitliceach na hÉireann rathúil, tá a chuid machnamh ar oideachas, scríofa san am ar a chuaigh sé chun cónaí i mBaile Átha Cliath. Tá sé fós ina chion riachtanach chun tuiscint a fháil ar oideachas Críostaí. Tugadh cuireadh dó teacht go hÉireann i 1850. Tháinig sé mar roimhe comhlacht (rector) Ollscoil Chaitliceach na hÉireann i 1854 go dtí a éirí as oifig i 1858

Naomh Eoin XXIII (181-1963) - Féasta: 11ú Deire Fómhair

Tógadh i Sotto Il Monto, Deoise Bergamo, agus chuidigh sé le hoideachas sa séipéal, d'oibrigh sé mar séiplíneach míleata i gCogadh na Domhanda1, conréachtach ionadaí i Bulgaria, ina dhiaidh sin i nTurcach agus i nGréig, nuncio i bPárthas, patriarch de Veinéis 1953, toghtha mar Phápa ar 28 Deireadh Fómhair 1958. Ghlaigh sé le Comhairle Vatacáin a Dó, a thosaigh ar 11 Deireadh Fómhair 1962. Fuair sé bás ar 3 Meitheamh 1962.

Naomh Canice – Féasta: 11 Deire Fómhair

Rugadh Naomh Canice i gCondae Chill Chainnigh timpeall na bliana 527 agus fuair sé bás i 603. Cé go raibh a thuismitheoirí bocht, rinne s e a staidéar sé i gClonard faoi Finnian agus i nGlasnaíon faoi Mobhi. Bhí cairdeas domhain idir é agus Colum, lena raibh sé ag obair ar feadh tamaill in Alban, áit ar bhunaigh sé roinnt teampall. In Éirinn, ba é a bhunú príomhúil ná Aghaboe in Ossory, ach cuireadh ar ceal é céadta bliain ina dhiaidh sin le hionaid a theampaill i gCill Chainnigh.

Naomh Treasa de Ávila (1515-1582) Féasta: 15 Deire Fómhair

Rugadh Naomh Treasa de Ávila sa Spáinn. Nuair a bhí sí ceithre bliana déag d'aois, cuireadh chuig scoil í agus bhí go leor tinneas aici i dtréimhse a hóige. Níos déanaí, tháinig sí chun bheith ina beanrialta Carmelite, agus chabhraigh sí le ord a chur ar na rialacha agus an tsaoil a chur ar ais do na nónna, ach threoraigh sí iad le grá agus le greann.

Is fearr aithne uirthi dá leabhar ‘An Caisleán Inmheánach’.-

Is é Urnaí Naomh Treasa de Ávila agus ta sé ar fáil sa sraith *I nGrá Dé*.

‘Ná lig do rud ar bith tú a chioradh, Ná lig do rud ar bith eagla a chur ort, Tá gach rud ag pas a iarraidh; Ní athraíonn Dia. Tuiscint a fháil ar gach rud. Cé atá ag Dia, níl a thuilleadh uait; Níl aon rud seachas Dia a fhreagraíonn.’

Naomh Gall - Féasta: 16ú Deire Fómhair

Bhí Naomh Gall ina mhainistir i mBaile Átha Cliath agus d'imigh sé le Columbanus chuig an Eoraip. Nuair a cuireadh Columbanus i ngéibheann ón Frainc, chuaigh Gall ina threoir chuig Bregenz ar Loch Constance. Nuair a chuaigh Columbanus isteach san Iodáil, d'fhan Gall sa tSualainn. Chónaí sé i seomra aontachta, a thart ar sin a tháinig mainistir Naomh Gallen. Fuair sé bás thart ar 630.

Naomh Lúcas Féasta: 18ú Deireadh Fómhair

Tá Naomh Lúcas, an t-údar an Soiscéal, ainmnithe le "Lúcas, an dochtúir áirithe" (Colosaigh 4:14) ó Naomh Pól. Rugadh é i Antioch (tíortha chomhoibrithe na Siria/Tuirc sa lá atá inniu ann) agus bhí sé ina dhochtúir mar phrofisiúin. Bhí sé ina chara dlúth agus ina chomhoibritheoirí le Naomh Pól ar a thuras mhisiníocha agus bhí sé ina údar ar dhá leabhar sa Bhíobla: *Soiscéal Lúcas* agus *Gníomhartha na nAspal*.

Thaddeus McCarrthaigh, (1455-1492) Beannaithe- 25ú Deire Fómhair

Dhiúltaíodh dá ainm mar Easpag Ros, agus níor chinn Innocent Vill é mar Easpag Corcaigh agus Chluain. Chuaigh sé amach mar thiománaí umhal chuig Róimh áit ar deimhníodh é mar Easpag Corcaigh agus Chluain. Ar a thuras ar ais sa bhliain 1492, fuair sé bás in Ivreain, an Iodáil.

Naomh Otteran (-548)- Feast: 27ú Deire Fómhair 2025

Bhí Naomh Otteran mar shliocht le Conall Gulaban. De ghnáth aithnítear é le Odhrán a bhí roimh Colm Cille in Iona. Taifeadadh a bhás in 548 agus bhí meas mór ar a uaigh in Iona. Roghnaíodh é ag na Lochlannaigh mar phatrún chathair Phort Láirge i 1096 agus ina dhiaidh sin mar phatrún na Deoise.

Naomh Simon agus Naomh Iódh – Féasta: 28ú Deire Fómhair

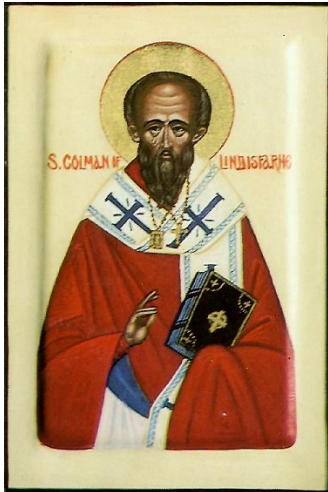
Bhí Naomh Simon agus Naomh Iódh araon mar leanúna Íosa - cuid den grúpa dáréag. Ceiliúrtar iad go minic le chéile mar gheall ar thraidisiún a deir go gcaithfeadh siad a bheith chomhoibrithe agus gur mharaigh siad timpeall an t-am céanna, b'fhéidir i Persia (an Iaráin comhoiriúnach anois).

Aithnítear Naomh Simon mar Simon an Togthóir. D'fhéadfadh go raibh an teideal "Togthóir" (Zealot) air mar chiallaíonn sé go raibh sé mar chuid de grúpa dian Giúdach, nó go simplí, go raibh sé an-déanach agus Togthóir dúinn le Dia.

Tar éis na Fhéile Cincíse, chuaigh sé ag preacadh an Dea Scéal i bhfad i gcéin (Deirtear sa traidisiún go bhfuil Éigipt, Persia, agus níos faide amach)

Glaotar Thaddeus ar Naomh Iódh. Is é an t-údar le haghaidh an Litir ghearr Iód sa Tiomna Nua. Tá sé ar eolas mar naomh proidheachta na gcásanna éadóchasacha nó nach bhfuil aon dóchas ann, mar gheall ar go leor daoine tríd an stair a fuair cúnamh láidir tríd a paidreacha.

Cosúil leis na hAspail, thogh Íosa iad chun an Soiscéal a scaipeadh go deireadh na talún. Cuimhnítear orthu as a misneach i gcoinne na n-íobairtí agus a chineáltas ar Chríost. De réir traidisiúin Deirtear gurb Mairtírig iad le haghaidh an chreidimh. Cuireann Simon in iúl dúinn bheith díograiseach do Dhia, chun ár gcreideamh a chaitheamh le fuinneamh agus paisean. Cuireann Iódh in iúl dúinn riamh a bheith díograiseach sa dóchas, fiú i gcásanna deacair nó dúshlánach. Deireann Iódh bheith dóchasach I gcónaí.

Naomh Colmáin – Féasta: 29ú Deire Fómhair

Tháinig Naomh Colmán ó Chill MhaighDhuach, Co. na Gaillimhe sa seachtú haois. Tar éis dó a bheith ag staidéar in Inis Meán, bhunaigh sé dhá eaglais ar Inis Mór. Ansin, d'fhill sé chun bun a dhéanamh i gCill MhaighDhuach.

Dominic Ó Coileáin, Beannaithe – Féasta: 31 Deire Fómhair 2025

Bhí an Beannaithe Dominic Ó Coileáin ag aois 1566 timpeall i gcathair na hIúbhail, Co. Chorcaí. I 1958, tar éis a shliocht míleata, chuaigh sé isteach i gConradh Íosa mar dheartháir. Tháinig sé ar ais go hÉirinn i 1601, ach ar an 17ú lá de mhí Meitheamh 1602 ghabh na Breataine é nuair a bhí sé ag iarraidh go dian a chreideamh a dhiúltú. Conradh go bás é, crochadh é i gcathair a bhaile ar an 31 Deireadh Fómhair 1602.

+

AR 19Ú DEIRE FÓMHAIR, CEILIÚRFEAR LÁ DOMHANDA NA MISEAN

Cad é la Domhanda na Misean?

Is é Domhnach Misin an Domhain an glao bliantúil ón Athair Naofa chun tacú le misean thar lear. Tarlaíonn sé i ngach paróiste amháin ina bhfuil an Eaglais i láthair.

Cathain a bheidh Domhnach na Misin?

Bíonn Domhnach Miseanúil an Domhain ar siúl i gcónaí ar an dara Domhnach deireanach i mí Dheireadh Fómhair, rud a chiallaíonn go gcuirfear i gcrích é i mbliana thar deireadh seachtaine Domhnaigh, 19 Deireadh Fómhair

Ce fáth go bhfuil Domhnach na Misin tábhachtach?

Téann gach tairbhe a dhéantar ar son Domhnach Misneach na Cruinne isteach i Ciste Aontachta Uilíoch an Athar Naofa. Tá an Ciste seo riachtanach ní hamháin do Mhiseannaigh, ach don todhchaí freisin na hEaglaise. Tugann sé tacaíocht do gníomhaíochtaí mísinéaraíochta i níos mó ná 1100 Deoise misinéirí, a fhaightear go príomha, i bhfásach na hAfraice, na hÁise agus Mheiriceá Laidineach.

Cad a tacaíonn leis an mBaile Domhanda?

Cabhraíonn Ciste Aontachta Iomláine an Athar Naofa le misinéirí aire a thabhairt do chuid de na daoine is leochaileach ar domhan trí dhul áit a bhfuil eagla ar dhaoine eile dul. Shiúil misinéirí cosúil le Siúir Miriam Duggan lámh i lámh leis na daoine áitiúla a bhí sí ag freastal orthu i Úganada agus sa Chéinia. Mar leighis nua-cháilithe in Úganada, bhí go leor dúshlán roimpi de bharr soláthairtí leighis teoranta, foinsí cumhachta leanaí agus coinníollacha leighis, galar agus víris anaithnide. Fuair sí í féin ag dul i ngleic le go leor cásanna tráma agus gortuithe cogaidh. Bhí a lán éagobhsaíochta sa tír sna blianta sin le coups agus frith-coups.

Cé a eagraíonn Domhnach na Misean?

Comhordíonn Missio Éireann Domhnach na Misean Domhanda. Is é carthanas oifigiúil an Athar Naofa do mhisin thar lear agus tá sé mar chuid de líonra domhanda a fhreastalaíonn ar an eaglais i níos mó ná 120 tír.

Conas a dhéantar maoiniú a scaipeadh ar laethanta Misin Domhanda?

Téann gach tionscadal trí na easpaig áitiúla agus na nuncia sa tír ina iarrtar cistí. Déantar iad seo a sheiceáil agus a fhiosrú ag na Cumainn Mhisean Pontaifíci i mBaile Átha Cliath. Cuirtear tionscadal ar fáil d'Éirinn chun chomhlíonadh a dhéanamh le méid na gcistí atá ar fáil, tar éis críochnú an iniúchadh. I mbliana, beimid ag seoladh thart ar dhá mhilliún euro chuig tionscadail mhisniúla thar lear.

Ó Intercom October 2025.